

REDRESS

Ending torture, seeking justice for survivors

Червень 2026

JUST REPARATION

У зміцненні спільноти
практики щодо компенсацій
шляхом обміну актуальними
подіями в цій сфері

Just Reparation — це регулярний огляд новин про відшкодування, який підбирає юридична команда REDRESS.

Це видання висвітлює ключові події у сфері репарацій, зокрема відкритий лист, адресований членам Ради Європи, із закликом до значущої участі постраждалих та організацій громадянського суспільства у розробці механізмів компенсації для України; клопотання громадянського суспільства до Міжнародного кримінального суду (МКС) щодо відшкодування жертвам у справі Алі Кушайба в Судані; позиція президента Франції щодо історичних репарацій, пов'язаних із трансатлантичною работоргівлею; та передача справи до Міжамериканського суду з прав людини щодо затримання вагітної жінки в Еквадорі.

Це видання також містить інсайти Жіночої ініціативи за гендерну справедливість щодо наказу МКС щодо репарацій у справі Аль Хассан, підкреслюючи, серед іншого, важливість інтерсекціональності та диференційованих гендерних підходів.

Якщо ви бажаєте написати коротку статтю для розділу *Community Corner*, або якщо ваша організація проводить захід, яким ви хотіли б поділитися з нашими читачами або в наших соціальних мережах, будь ласка, зв'яжіться з нашим юридичним офіцером Алехандро за номером alejandro@redress.org.

надайте нам відгук

ВАЖЛИВІ НОВИНИ

УКРАЇНА

Відкритий лист: Забезпечення участі постраждалих і громадянського суспільства у створенні та розробці Міжнародної комісії з претензій щодо України

27 травня 2026 року понад 30 груп постраждалих та громадських організацій (ГО) опублікували відкритий лист із закликом до Ради Європи забезпечити значущу участь жертв і громадських організацій у розробці та створенні Міжнародної комісії з претензій щодо України — ключового механізму, спрямованого на надання компенсації за шкоду, завдану російською агресією.

Підписанти Відкритого листа підтримали важливі зусилля щодо просування компенсації за шкоду, завдану агресією Росії проти України. Створення Комісії з претензій для України є частиною ширшої міжнародної ініціативи з впровадження компенсації для України, спираючись на роботу [Реєстру збитків для України](#), яка підкріплюється створенням Компенсаційного фонду. Однак у листі також підкреслюється, що постраждалі та представники громадянського суспільства були значною мірою виключені з ключових процесів прийняття рішень, зокрема розробки Реєстру збитків, переговорів, які призвели до прийняття Конвенції про створення Міжнародної компенсаційної комісії для України у грудні 2025 року, а також обговорення щодо [Підготовчого комітету](#) відповідає за визначення ключових технічних аспектів Комісії з претензій. Підписанти також висловлюють занепокоєння щодо відсутності прозорості щодо складу та роботи Комітету. Вони попереджають, що обмежена участь постраждалих може створити систему компенсацій, яка буде недоступною, менш ефективною та недостатньо чутливою до прав, потреб і пріоритетів тих, для кого вона призначена.

Лист просуває більш віктим-орієнтовану модель компенсації, яка закріплює участь як фундаментальний принцип, а не процедурну додаткову думку. Вона закликає

до конкретних заходів, таких як прозора комунікація, інклюзивні консультації та можливості для постраждалих формувати процедурні правила та процеси подання претензій. Це відображає зміну міжнародних стандартів, які визнають, що значуща участь постраждалих зміцнює легітимність, доступність і вплив механізмів репарацій.

Photo by: CC BY-SA 2.0

СУДАН

Звернення до МКС щодо репарацій у справі Алі Кушайба

REDRESS, Rights for Peace, Darfur Women Action Group Uganda, Darfur Network for Human Rights та Центр прав людини у Королівському Університеті у Белфасті подали *amicus curiae* бриф до Першої палати Міжнародного кримінального суду (ІСС) щодо репарацій жертвам Алі Мухаммада Алі Абд-Аль-Рахмана (Алі Кушайб). 9 грудня 2025 року МКС [засудив](#) Алі Кушайба до 20 років ув'язнення за вчинення міжнародних злочинів, скоєних між серпнем 2003 і квітнем 2004 року, включаючи вбивства, тортури та сексуальне насильство, як злочини проти людяності та воєнні злочини. Ці злочини були скоєні, коли він був лідером суданського ополчення, пов'язаного з Джанджавідом.

Подання — підготовлене на основі інформації, зібраної під час фокус-груп дискусій із жертвами як у Судані, так і за його межами — розглядає широкий спектр шкоди, яку зазнають жертви, включаючи міжпоколінну травму, і стверджує, що Суд повинен презюмувати певні категорії шкоди з огляду на масштабний, дискримінаційний і публічний характер злочинів. У ньому також

викладено відповідні принципи та форми репарацій, які Суд має врахувати у своєму остаточному рішенні про репарації. Організації підкреслили, що, хоча нинішній ландшафт репарацій у Судані є надзвичайно складним через триваючий конфлікт, це не повинно заважати Суду присуджувати жертвам повний обсяг репарацій, на які вони мають право. Щоб забезпечити ефективність репарацій, у поданні додатково наголошувалося, що Суд надає Трастовому фонду для жертв (TFV) гнучкість у розробці та впровадженні заходів з репарацій. Вони також наголосили на важливості забезпечення пропорційності репарацій завданих шкоді, створеної спільно з жертвами та розроблених так, щоб забезпечити їхню безпеку.

Щодо механізмів репарацій, організації підкреслюють важливість індивідуальної компенсації, або принаймні визначення мінімальної глобальної суми, що відображає тяжкість завданих злочинів і шкоди. Щодо реабілітації, вони наголошують на необхідності термінової та довгострокової медичної допомоги та протезування при тяжких травмах, а також психологічної реабілітації. Також розглядаються інші форми репарацій, зокрема заходи сатисфакції та увічнення, соціально-економічна підтримка та освітні заходи. Організації пояснили важливість індивідуальних заходів для більш вразливих груп населення.

Photo by: ICC-CPI

ФРАНЦІЯ

Президент Макрон розглядає французьку політику щодо репарацій за работоргівлю

21 травня 2026 року президент Франції Еммануель Макрон публічно визнав необхідність розгляду репарацій за роль Франції у трансатлантичній работоргівлі. Виступаючи на 25-й річниці французького закону, який визнає рабство та

работоргівлю злочинами проти людяності, Макрон заявив, що репарації «більше не слід ігнорувати», а також застерігав від нереалістичних очікувань, враховуючи непоправний характер завданої шкоди. Він також підтримав символічні заходи репарацій, зокрема скасування досі *чинного Кодексу Нуар*, який історично регулював рабство у французьких колоніях.

Спадщина Франції як великої сили работоргівлі продовжує формувати системну нерівність у її заморських територіях та в африканській діаспорі по всьому світу. Макрон наголошував на репаративних ініціативах, спрямованих на увічнення, освіту та дослідження, зокрема підтримку міжнародного проєкту під керівництвом Гани, який досліджує спадщину рабства. Однак він не оголосив конкретних політичних заходів і не включив зобов'язань щодо фінансової компенсації чи структурного відшкодування. Цей підхід поступається тому, що просувають багато організацій громадянського суспільства, карибських держав та міжнародних організацій, зокрема Організації [Об'єднаних Націй](#), які визнали репарацію шляхом до справедливості та закликали Францію та інші колишні європейські колоніальні держави вжити комплексні заходи репаративного відшкодування.

Визнання Макроном, тим не менш, є значущим, оскільки воно більш чітко ставить репарації на французьку політичну програму та одночасно виявляє обмеження існуючих підходів. Нинішній акцент на символічних заходах свідчить про появу нової, але часткової моделі репарацій у Франції. Ключовим викликом у майбутньому буде перехід від форми репаративного правосуддя, що обмежується визнанням, до комплексної структури, заснованої на стандартах прав людини, яка вирішує як історичні несправедливості, так і їхні соціально-економічні наслідки.

Photo by: Missy & the Universe CC 2.0

ECUADOR

Міжамериканський суд з прав людини розгляне справу проти Еквадору щодо нібито порушень прав жінок, позбавлених свободи

3 червня 2026 року Міжамериканська комісія з прав людини (IACHR) оголосила [про рішення передати справу](#) Еніт Елізабет Бетанкур Арсе та її доньки до Міжамериканського суду з прав людини (IACtHR). IACHR стверджує, що Еквадор несе відповідальність за порушення прав людини, що виникли внаслідок її утримання під вартою у 2004 році під час вагітності, що призвело до шкоди її новонародженій дитині. IACtHR також встановила, що, незважаючи на юридичний захист, який забороняє утримання вагітних і жінок після пологів, Бетанкур Арсе залишалась ув'язненою через структурні бар'єри, зокрема відсутність житла та соціальної підтримки. Крім того, це означало, що їй довелося народжувати під опікою штату, перш ніж звинувачення проти неї були остаточно зняті.

Ця справа підкреслює давні прогалини у впровадженні Еквадором юридичних гарантій, спрямованих на захист вразливих груп населення, особливо жінок в ув'язненні та їхніх дітей. IACtHR визначив, що невиконання альтернатив до затримання та виконання рішень про habeas corpus є [порушенням особистої свободи, рівності, судового захисту та прав дітей](#). Також було виявлено непряму дискримінацію та нехтування найкращими інтересами дитини, підкреслюючи, як соціально-економічний статус може посилювати завдану шкоду.

Комісія закликала до комплексу репараційних гарантій, які виходять за межі компенсації, включаючи фізичну та психологічну допомогу, а також структурні заходи, такі як гендерно-чутливі соціальні програми та доступ до належного житла. Ці запропоновані заходи відображують цілісний і інноваційний підхід до репарацій, пов'язуючи індивідуальне відшкодування з системними реформами. IACtHR має можливість просувати стандарти репаративного правосуддя, розглядаючи, як держави повинні адаптувати правовий захист до реальних життєвих умов і забезпечити підтримку вразливих груп.

Photo by: Corte CIDH

КУТОК СПІЛЬНОТИ

Ми любимо включати погляди та інсайди юристів, активістів, постраждалих та інших, хто працює у сфері репарацій, у **Just Reparation**. Окрім оновлень щодо конкретних випадків, ваш внесок є безцінним для збагачення нашого колективного розуміння та сприяння змістовному діалогу в спільноті практики репарацій. Якщо ви бажаєте взяти участь у наступному випуску **Just Reparation**, ми закликаємо вас подати свої матеріали до 20 червня 2026 року до alejandro@redress.org.

Впровадження гендерної компетентності та інтерсекційної шкоди у процеси репарацій: справа Аль Хассана перед МКС

Автори: Juliana Laguna Trujillo and Valeria Babără з Жіночої ініціативи за гендерну справедливість

Juliana Laguna Trujillo and Valeria Babără

8 квітня 2026 року X Судова Палата Міжнародного кримінального суду (МКС) винесла [наказ про репарації](#) у справі Аль Хассана. Одноголосним рішенням Палата встановила відповідальність Аль Хассана у розмірі €7 250 000, оцінивши близько 65 202 потенційно правомочних потерпілих, як прямих, так і опосередкованих, і обрала колективні репарації на основі громади. Індивідуалізовані елементи присутні, але обмежені, при цьому пакет зосереджений на реабілітації, а також символічних заходах і заходах сатисфакції.

У червні 2024 року судді МКС [засудили](#) Аль Хассана, колишнього фактичного керівника Ісламської поліції в Тімбукту та члена Ансар Дін, групи, пов'язаної з Аль-Каїдою в Ісламському Магрибі (AQIM), у воєнних злочинах і злочинах проти людяності, скоєних у Малі з 1 квітня 2012 року по 28 січня 2013 року. Однак Судова Палата [не визнала його винним у злочинах, пов'язаних із](#) статтю.

У контексті процедур репарацій Жіночі ініціативи за гендерну справедливість (WIGJ) очолили [amicus curiae подання](#) разом з іншими організаціями громадянського суспільства та окремими експертами з гендерної справедливості. У поданні закликали Палату оцінити шкоду цілісно та через інтерсекційну призму, а також визнати, що релігійне переслідування у цій справі було нерозривним від системи гендерного гноблення. Орден розглядає наші аргументи трьома конкретними способами.

По-перше, замість того, щоб розділяти шкоду на чіткі категорії, Палата обрала цілісне тлумачення зазваної шкоди, описуючи інтерсекційний аналіз як центральну частину цього тесту (параграф 73). Потім було виділено окремий підрозділ для розгляду соціального впливу гендерного виміру релігійних переслідувань. Жінки та дівчата, як встановила Палата, зазнали помітної моральної, матеріальної та громадської шкоди, і, що найважливіше, гендерний вимір переслідувань вплинув на всю спільноту (пункти 122-124). Окрім жінок-жертв, Палата визнає, що правила та контроль у сфері одягу, руху, освіти та громадського життя змінили тканину життя громади Тімбукту, і що репарації —

від планування через дизайн і впровадження — мають відповідати цій реальності у всіх соціально-економічних проєктах реабілітації.

По-друге, Палата також встановила презумпцію жертви для всіх, хто проживав у Тімбукту під час відповідного періоду переслідувань — з початку травня 2012 року до 29 січня 2013 року, включаючи тих, хто втік у цей час (параграф 63).

Спираючись на подання *amicī* та узгоджуючи позиції Юридичних представників жертв, Реєстру та Трастового фонду для жертв (TFV), підхід відповідає на давній заклик: розглядати населення як безпосередніх жертв релігійних переслідувань, а не обмежувати відшкодування лише тими, хто може довести окремі епізоди. Там, де переміщення та невпевненість роблять документацію нереалістичною, робоче припущення дозволяє на практиці існувати процесу, орієнтованому на жертву.

По-третє, Палата доручила TFV розробляти програми реабілітації у тісній співпраці з потерпілими та застосовувати гендерно-чутливий підхід (параграф 204). Жінки та дівчата мають бути належним чином включені, шкода, що стосується саме них, має бути компенсована, а ризики та бар'єри, з якими вони стикаються при отриманні репарацій, слід сприймати серйозно. Освітня підтримка, зокрема, спрямована на реагування на шкоду, завдану закриттям шкіл і втраченими освітніми можливостями, особливо для жінок і дівчат. Палата вважала принцип «не завдавати шкоди» першочерговою і вимагала, щоб консультації приділяли постійну увагу доступності, змістовній участі, приватності та безпеці.

Значення цього наказу про репарації полягає у впровадженні інтерсекційного та цілісного підходу до аналізу шкоди, заснованого на засуджених злочинах. Для фахівців з репарацій це є корисним прецедентом. Відсутність засудження за гендерне переслідування не завадила системі гендерно-компетентних репарацій, оскільки аналіз шкоди Палати відстежував реальний досвід порушень. Увага тепер переключається на впровадження. TFV має подати проєкт плану впровадження до 25 січня 2027 року, і справжнім показником успіху буде те, чи стануть ці висновки конкретною, безпечною, доступною підтримкою для жертв у контексті, коли озброєні групи продовжують впливати на Тімбукту, а безпека залишається крихкою. Ми й надалі будемо стежити за цією справою і вітаємо обмін з іншими, хто займається інтерсекційною та гендерно-компетентною роботою з репарацій.

ЧИТАННЯ НА ВИХІДНІ

Демократична Республіка Конго
Комунікація АСНПР у наказах про
репарації для жінок Ліке Лезоле

Читати далі

Нікарагуа

Експерти ООН вимагають правди та відповідальності після смерті корінного лідера Брукліна Рівери під вартою

Читати далі

Польща

МКС: Польща підтверджує відданість репаративному правосуддю для жертв міжнародних злочинів

Читати далі

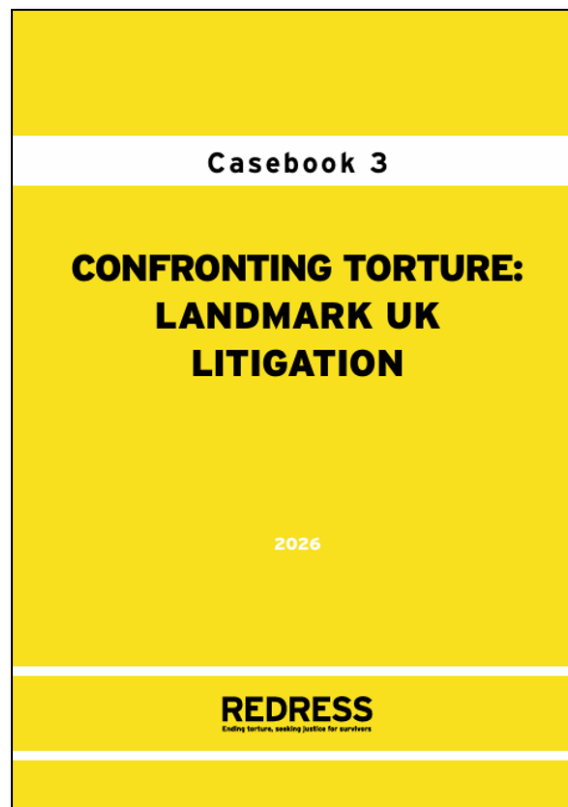

ЧИТАННЯ НА ВИХІДНІ

Кейсбук 3: Протистояння тортурам у Великій Британії REDRESS

REDRESS опублікувала нову збірку справ, яка розповідає історії деяких із найважливіших судових справ, що кидають виклик тортурам за останні десятиліття. Останнє видання зосереджене на 32 ключових рішеннях у Великій Британії, що стосуються тортур, і демонструє, що навіть зрілі демократії потребують ефективної політики та активної стратегії протидії тортурам.

Кейсбук є частиною зусиль REDRESS щодо підвищення розуміння закону проти тортур у Великій Британії та інших країнах. Нове видання є частиною серії публікацій з ключових справ проти тортур, зокрема [Кейсбук 1 «Ведення стратегічних судових процесів щодо тортур»](#) та [Кейсбук 2 «Стратегічний судовий процес, що](#)

кидає виклик тортурам і захищає незгоду».

Читати далі

Симпозіум з просування ефективної та всебічної компенсації жертвам війни в Україні **by Opinio Juris (REDRESS та інші)**

Цей симпозіум обговорює широкий спектр поглядів на критично важливі та актуальні питання щодо того, як реалізувати право на відшкодування жертвам війни в Україні. Таким чином, симпозіум сприяє зміщенню фокусу обговорення майбутнього України від виключно реконструкції до права на репарацію для всіх жертв в Україні. Він піднімає нормативні питання та окреслює потенційні рішення складних практичних викликів. Уроки, отримані з порівняльного досвіду, дають орієнтири для українського контексту, а виклики та інновації, вже визначені для України, можуть стати уроками для зусиль з репарацій у всьому світі. Ми сподіваємося, що ці матеріали сприятимуть зростаючому імпульсу щодо репарацій жертвам війни в Україні.

Читати далі

Symposium on Advancing Effective and Comprehensive Reparation for Victims of the War in Ukraine: Introduction

	Ana Cutts Dougherty
	Katya Ravinska
	Alejandro Rodriguez-Diaz
	Julie Bardèche
	Lyra Nightingale

Постраждалі від сексуального насильства в Судані потребують нашої нагальної уваги Global Survivors Fund

Стаття Естер Дінгеманс висвітлює нагальну та зростаючу кризу, з якою стикаються постраждалі від сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом у Судані, на тлі триваючих збройних конфліктів і масового переміщення. Вона підкреслює, як постраждалі й надалі стикаються з серйозними бар'єрами у доступі до життєво важливих медичних, психологічних та захисних послуг, включно зі стигмою, невпевненістю та відсутністю функціонуючої медичної інфраструктури. Хоча організації, очолювані постраждалими, та партнерські організації почали створювати безпечні простори та системи підтримки на основі громад, які надають важливу психосоціальну допомогу та солідарність, ці ініціативи залишаються обмеженими за масштабом порівняно з величезним рівнем потреби.

[Читати далі](#)

події

СЕРІЯ ВЕБІНАРІВ З REDRESS

Розширення прав і можливостей на рівні громад: стратегії проти катувань

UNITED AGAINST TORTURE
 Ending torture, seeking justice for survivors

REDRESS
 Ending torture, seeking justice for survivors

REDRESS IN PRACTICE WEBINAR SERIES

Innovating Against Torture: New Strategies for the Anti-Torture Movement

GRASSROOTS EMPOWERMENT: COMMUNITY-BASED STRATEGIES AGAINST TORTURE

3 JULY 2026 FRIDAY | **11:00 AM CEST**

SPEAKERS

Edgar Kaiser
Innovative Lawyer Awardee
INDIA

Bhubaneswari Swain
Innovative Lawyer Awardee
INDIA

Kavutha Mutua
Innovative Lawyer Awardee
KENYA

Okwara Masafu
Innovative Lawyer Awardee
KENYA

Mary Nguemo Dzuamo
Innovative Lawyer Awardee
NIGERIA

MODERATOR
Renata Politi
Senior Legal Advisor
REDRESS

Ukrainian interpretations will be available

Register at redress.org/events | Livestreamed on

© Uta Wetu

Ми раді запрошувати вас на наш майбутній вебінар **«Розширення прав і можливостей на рівні громад: стратегії проти катувань»**, який відбудеться у п'ятницю, **3 липня 2026 року, о 11:00** за центральноєвропейським часом. Це перший вебінар серії **«Інновації проти тортур: нові стратегії для руху проти тортур»**.

Ця серія вебінарів поділиться новими стратегіями та підходами, які застосовують Innovative Lawyers. Це дає можливість навчитися на їхньому досвіді та замислитися, як ці уроки можуть бути корисними для боротьби з тортурами та жорстоким поводженням в інших контекстах.

Нагороди REDRESS Innovative Lawyers Awards, які присуджуються під егідою Консорціуму United Against Torture, надихають і надають повноваження новому поколінню юристів у русі проти тортур у своїх громадах.

ЗАРЕЄСТРУЙТЕСЯ ТУТ

Ось кілька майбутніх заходів щодо стратегічних судових процесів проти тортур та інших пов'язаних тем, які можуть вас зацікавити.

Якщо ваша організація проводить захід і хоче поділитися ним із нашою спільнотою практики через цей інформаційний бюлетень або соціальні мережі REDRESS, будь ласка, надішліть деталі нашому юридичному офіцеру alejandro@redress.org.

Дякую, що прочитали, до наступного місяця!

Ознайомтеся з нашими попередніми випусками [ТУТ](#).

Якщо хтось надіслав вам цю розсилку, будь ласка, підпишіться [ТУТ](#).

Unit G01, 65 Glasshill Street SE1 0QR, London | info@redress.org

Want to change how you receive these emails?

You can [update your preferences](#) or [unsubscribe](#)